

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра конституційного,
адміністративного та фінансового права

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ПРАВА
Силабус навчальної дисципліни

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма	Доктор філософії з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку https://surl.li/kqaclo
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Заочна
Рік підготовки, семестр	2 курс, 3 семестр
Обсяг дисципліни	3,0 кредитів ЄКТС / 90 годин, у тому числі, самостійної роботи – 76 години, лекційних – 8 годин, семінарських – 6 годин
Форма семестрового контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Інформація про викладачів	Бригінець Олександр Олексійович (https://univer.km.ua/profile/bryhinets-oleksandr-oleksiyovych), професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, доктор юридичних наук, професор Профілі у наукових базах даних: ORCID: https://orcid.org/0000-0003-4058-7566 Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=2D74sbYAAAAJ&hl=uk Web of Science: OAL-0888-2025
Розміщення курсу	Google classroom «Проблеми фінансового права»
Консультації	Офлайн консультації: згідно із затвердженим розкладом; Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою та Google meet у робочі дні з 9.00 до 17.00; Консультації до заліку (за необхідності): напередодні заліку згідно із затвердженим розкладом.

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни

<p style="text-align: center;">Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Загальні компетентності</p> <p>ЗК 01. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 02. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p style="text-align: center;">Спеціальні компетентності</p> <p>СК 01. Здатність виконувати оригінальні наукові дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, з урахуванням поставлених завдань та наявних обмежень.</p> <p>СК 03. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, опрацьовувати та ефективно використовувати наукову літературу за напрямом досліджень.</p>
<p style="text-align: center;">Програмні результати навчання</p>	<p>ПР 01. Глибоко розуміти загальні принципи та методологію наукових досліджень та застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>ПР 03. Обґрунтовувати актуальність досліджень, можливість досягнення поставлених цілей з урахуванням наявних ресурсів, формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати аналізу наукових літературних джерел, економіко-математичного моделювання, аргументувати висновки за результатами досліджень.</p> <p>ПР 05. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку з урахуванням економічних аспектів, лідерства, автономності та відповідальності.</p> <p>ПР 06. Вільно презентувати та обговорювати результати своєї наукової діяльності державною та англійською мовами в усній та письмовій формах, шляхом підготовки наукових публікацій і виступів на наукових заходах, розуміти іншомовні професійні, наукові та навчальні публікації з відповідної тематики.</p>
<p style="text-align: center;">Місце дисципліни в логічній схемі</p>	<p>Дисципліни, що передують вивченню: «Актуальні проблеми теорії та практики фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку», «Управління фінансами: мікро і макрорівень».</p>
<p style="text-align: center;">Зміст навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Актуальні питання теорії фінансового права.</p> <p>Тема 2. Правовий режим і види публічних фондів коштів.</p> <p>Тема 3. Проблеми правового регулювання податкової системи та статусу суб'єктів податкових правовідносин.</p> <p>Тема 4. Проблеми бюджетного права та бюджетного процесу в Україні.</p> <p>Тема 5. Проблеми правової регламентації та державного регулювання в сфері надання банківських послуг.</p> <p>Тема 6. Державне регулювання валютних операцій. Проблеми правової регламентації та державного регулювання в сфері надання фінансових (парабанківських) послуг.</p>

	<p>Тема 7. Проблеми правового регулювання фінансового контролю (нагляду) в Україні, його види.</p> <p>Тема 8. Актуальні питання фінансово-правової відповідальності.</p>
<p>Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основні джерела</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. 2. Бюджетний кодекс України. Відомості Верховної Ради України. 2010 р. № 50, № 50-51. Ст. 572. 3. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України. 2011 р., № 13, № 13-14, № 15-16, № 17. Ст. 112. 4. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18–22. Ст. 144. 5. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. Ст. 356. 6. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121-III. Відомості Верховної Ради України. № 5–6. Ст. 30. 7. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 року № 679-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 29. Ст. 238. 8. Андрущенко Г.С., Коваленко А.А., Савченко Л.А. Фінансовоконтрольне право: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 348 с. URL: https://jurkniga.ua/contents/finansovo-kontrolne-pravo-navchalniy-posibnik.pdf?srsltid=AfmBOoqDTrLn7NGBYcavF2SS2yhdc3Vm8VUmOc_XarntOG6zACcPSi_c. 9. Банківське право: навчальний посібник / за ред. д-ра юрид. наук, проф. Б. В. Деревянка; МВС України, Донецький юридичний інститут. Кривий Ріг : ДЮІ, 2020. 172 с. URL: http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/8995/1/2020__%D0%91%D0%B0%D0%BD%D0%BA.%20%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE.pdf. 10. Бригінець О.О., Гарбінська-Руденко А.В., Субіна Т.В. Банківське право. Навч. посібник. За заг. ред. Т.О. Мацелик. Ірпінь: УДФСУ, 2020. 222 с. 11. Бригінець О.О. Актуальні проблеми підвищення рівня банківської безпеки України. Часопис Київського університету права. 2023. № 2. С. 73-76. 12. Бригінець О.О., Василюк Д.В. Фінансово-правовий статус європейського центрального банку в інституційній структурі європейської банківської системи. Економіка. Фінанси. Право. 2024. № 2. С. 102-106. 13. Бригінець О.О., Василюк Д.В. Інструментарій фінансово-правового регулювання діяльності кредитних організацій Європейських держав. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки». 2024. № 2. С. 11-16. 14. Бригінець О.О., Василюк Д.В. Пруденційне регулювання банківської діяльності в Європейському Союзі. Адміністративне право і процес. 2024. № 1 (44). С. 28-39. 15. Бригінець О.О., Василюк Д.В. Порівняльно-правовий статус «універсального» та «інвестиційного» банку в Україні та в державах-

членах Європейського Союзу. Наукові перспективи. 2024. № 10 (52). С. 837-851.

16. Ковалів М. В. Фінансове право України: навчальний посібник. Львів: СПОЛОМ, 2022. 394 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4479>.

17. Музика-Стефанчук О.А., Якимчук Н.Я. Сучасне фінансове право. Право публічних фінансів: підручник. Київ: АртЕк, 2024. 656 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4fmb_pravo/Pidruchnyk_FP_2024-szhatyy.pdf.

18. Сторожук І.П. Банківське право. Загальна частина: навчальний посібник. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2017. 243 с. URL: <https://lib.univer.km.ua/sites/default/files/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE/%D0%A1%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B6%D1%83%D0%BA%20%D0%86%20%D0%9F%20%D0%91%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%20%D0%97%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0.pdf>.

19. Фінансове право : підручник за ред. Т. Є. Кагановської та М. П. Кучерявенка ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2022. 432 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI-2010/FinPravo_2010.pdf.

20. Фінансове право: підручник. [кол. авт.: Є. О. Алісов та ін.]. ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. О. О. Дмитрик ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Одеса : Юридика, 2022. 464 с. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/item/277-finansove-pravo.html>.

21. Фінансове право України: навч. посібник (у схемах, таблицях та коментарях). Львів: ЛьвДУВС, 2016. 308 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Hurkovska_Kateryna/Finansove_pravo_Ukrainy.pdf.

22. Фінансове право : підручник за ред. О. О. Дмитрик. Одеса : Видавництво «Юридика», 2022. 466 с. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/19568/1/Dmytryk_FP_2022.pdf.

23. Фінансовий контроль : навч.-метод. посіб. для здобув. Вищої освіти ден. форми навч. 2-ге вид., доопр. і доп. [Електронне видання] / Т. Латковська, М. Сідор, Т. Голядова. Одеса : Фенікс, 2023. 136 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/96e1d9d2-ac07-4151-9d80-504e1dfb0d8c/content>.

Допоміжні джерела

1. Бригінець О. О. Правове забезпечення валютної безпеки держави як структурного елементу фінансової безпеки держави. Прикарпатський юридичний вісник. 2016. № 3 (12). С. 51-54.
2. Бригінець О.О. Правове забезпечення банківської безпеки держави як структурного елементу фінансової безпеки держави. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2016. № 40. Т 1. С. 137-140.
3. Бригінець О. О. Предмет безпосереднього замаху та особа злочинця в структурі криміналістичної характеристики методики розслідування злочинних дій з відомостями, що становлять комерційну або

	<p>банківську таємницю. Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. № 12. 2017. С. 93-100.</p> <p>4. Бригінець О. О. Особливості початку кримінального провадження про злочинні дії з відомостями, що становлять комерційну або банківську таємницю. Економіка. Фінанси. Право. № 10/1. 2017. С.20-24.</p> <p>5. Бригінець О. О. Сутність комерційної або банківської таємниці як об'єкта злочинних посягань. Економіка та право. 2017.Том 48. С.69-73.</p> <p>6. Кучерявенко М.П. Податкове право України: Академічний курс : Підручник. К. : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. 701 с. URL: http://librarium.freehostia.com-%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B5-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8-%D0%BA%D1%83%D1%87%D0%B5%D1%80%D1%8F%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE-librarium-freehostia-com.html.</p> <p>7. Лучковська С.І. Фінансове право: навч. посібник. К. : КНТ, 2010 . 296 с. URL: https://old.libr.dp.ua/site-libr/?idm=1&idp=172&ida=786.</p> <p>8. Назар Ю. С., Проць І. М. Адміністративна та фінансово-правова відповідальність за порушення бюджетного законодавства: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 172 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/1050.</p> <p>9. Організаційно-правове забезпечення страхової діяльності в Україні: навч.-метод. посібник / [Є.О. Харитонов, О.І. Сафончик, О.С. Адамова та ін.]. Одеса : Фенікс, 2020. 121 с. URL: https://dspace.onua.edu.ua/items/5936edea-1028-47f5-bde5-b2021d9bd150.</p> <p>10. Правове забезпечення фінансової безпеки України: монографія / В. Т. Білоус, О. О. Бригінець, О. В. Драган, Л. М. Касьяненко та ін.; Ун-т державної фіскальної служби України. Ірпінь, 2021. 428 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні»; т. 164). URL: http://ir.nusta.edu.ua/handle/123456789/7404.</p> <p>11. Удосконалення податкової системи України в контексті викликів та загроз, спричинених поширенням COVID-19: аналітична записка / за заг. ред. О. Драган, С. Брехова, О. Нагорічної / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України, Наук.-дослід. ін-т фіскальної політики. Ірпінь, 2020. 96 с. URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/handle/123456789/5593.</p> <p>12. Фінансове право України (загальна частина): навчальний посібник / Л. М. Касьяненко, Т. О. Мацелик, Н. Б. Новицька та ін. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 234 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні»; т. 173). URL: https://ir.dpu.edu.ua/items/9bde0564-44e8-4672-a704-2f55afdec81a/full.</p> <p>13. Хмельков А.В. Державний фінансовий контроль: підручник. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 284 с. URL: https://ekhnuir.karazin.ua/server/api/core/bitstreams/77ff1dd2-3d41-4f26-a0d3-d5c0eb7fd20e/content.</p> <p>14. Bogdan Derevyanko, Yevhen Zozulia and Liudmyla Rudenko (2017).</p>
--	---

	Money assets of internally displaced persons as financial resources of commercial banks. Banks and Bank Systems, 12(4), 211-217. doi:10.21511/bbs.12(4-1).2017.09
--	---

Навчальний контент

Методи навчання та форми поточного контролю	<p>Під час лекційних занять застосовуються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) традиційний усний виклад змісту теми; 2) створення проблемних ситуацій; 3) слайдова презентація; 4) експрес-опитування, діалог, дискусія; 5) методи активного слухання та методи зворотного зв'язку. <p>На семінарських заняттях застосовуються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) дискусійне обговорення проблемних питань; 2) вирішення ситуаційних завдань та кейсів із застосуванням сучасних інформаційних технологій; 3) методи активного слухання, диференціації та методи рефлексії. <p>Поточний контроль знань аспірантів з навчальної дисципліни може проводитися у формах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) усне або електронне (у тому числі тестове) бліц-опитування аспірантів щодо засвоєння матеріалу; 2) усне або електронне (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях; 3) виконання практичних завдань із застосуванням сучасних інформаційних технологій; 4) захист підготовленої презентації.
Лекційні заняття	<p style="text-align: center;">Лекційне заняття 1</p> <p style="text-align: center;">Тема 1: Актуальні питання теорії фінансового права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Методологічні проблеми вивчення фінансового права. Фінансове право й економічні науки. Фінансове право і наука про фінанси (фінансова наука). 1.2. Проблеми сучасного визначення предмета та методу фінансового права. 1.3. Фінансове право України в системі національного права. Зв'язок фінансового права з іншими галузями права. 1.4. Публічна фінансова діяльність, її поняття і роль. 1.5. Значення механізму фінансів в реалізації завдань модернізації економіки. 1.6. Єдність фінансової системи України та її ланки. Приватні та публічні фінанси. 1.7. Фінансово-правова доктрина і джерела фінансового права. <p style="text-align: center;">Тема 2. Правовий режим та види публічних фондів коштів</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Поняття, ознаки та місце публічних фондів коштів у фінансовій системі України, їх види. 2.2. Фінансово-правовий статус фондів коштів бюджетних установ та інших публічних організацій. 2.3. Проблеми та межі фінансово-правового регулювання приватних фінансів (приватних, громадських фондів коштів). 2.4. Види доходів публічних фондів коштів, особливості їх правового регулювання. 2.5. Неподаткові доходи в системі державних доходів, проблеми

- повернення коштів, наданих під державне кредитування.
- 2.6. Діяльність органів Державної казначейської служби з обслуговування публічних фондів коштів.

Лекційне заняття 2

Тема 3: Проблеми правового регулювання прямих та непрямих податків

- 3.1. Загальна і спрощена системи оподаткування, їх зміст та співвідношення.
- 3.2. Єдиний податок.
- 3.3. Платники ПДВ. Основні елементи оподаткування ПДВ. Відшкодування ПДВ.
- 3.4. Поняття та основні елементи акцизних податків.
- 3.5. Поняття, види мита та основні елементи оподаткування ввізним та вивізним митом.
- 3.6 Поняття та види податків, що сплачуються фізичними особами.
- 3.7. Платники та види податків з фізичних осіб. Проблеми усунення подвійного оподаткування.
- 3.8. Податок на доходи з фізичних осіб (елементи податку).
- 3.9. Взаємозв'язок платника податку на доходи з фізичних осіб та податкового агента, їх права і обов'язки.

Тема 4: Проблеми бюджетного права та бюджетного процесу в Україні.

- 4.1. Розподіл видатків між ланками бюджетної системи України.
- 4.2. Правове регулювання бюджетної класифікації та захищені статті видатків бюджету.
- 4.3. Методи здійснення публічних видатків (фінансування, асигнування, кредитування, інвестування).
- 4.4. Статуси головного та нижчестоящого розпорядників бюджетних коштів.
- 4.5. Проблеми набуття та коло одержувачів бюджетних коштів.
- 4.6. Формування мережі розпорядників бюджетних коштів та Єдиний реєстр розпорядників та одержувачів бюджетних коштів.
- 4.7. Проблеми співвідношення постатейного (бюджетно-кошторисного) та програмно-цільового фінансування

Лекційне заняття 3

Тема 5: Проблеми правової регламентації та державного регулювання в сфері надання банківських послуг

- 5.1. Правове регулювання, поняття та види банківських операцій.
- 5.2. Правові основи та актуальні питання банківського кредитування.
- 5.3. Фінансово-правові аспекти інституту банківського рахунка.
- 5.4. Правовий режим банківської таємниці.
- 5.5. Особливості правового регулювання розрахункових відносин.
- 5.6. Правове регулювання грошового обігу.
- 5.7. Списання коштів з рахунків клієнтів банків.
- 5.8. Відповідальність за порушення банківського законодавства.

Тема 6. Державне регулювання валютних операцій. Проблеми правової регламентації та державного регулювання в сфері надання фінансових (парабанківських) послуг

- 6.1. Поняття валюти та валютних цінностей.

	<p>6.2. Зміст валютного регулювання.</p> <p>6.3. Валютний контроль.</p> <p>6.4. Система фінансових санкцій за порушення валютного законодавства.</p> <p>6.5. Адміністративна відповідальність за порушення валютного законодавства.</p> <p>6.6. Кримінальна відповідальність за порушення валютного законодавства.</p> <p style="text-align: center;">Лекційне заняття 4</p> <p style="text-align: center;">Тема 7: Проблеми правового регулювання фінансового контролю в Україні, його види</p> <p>7.1. Фінансовий контроль як вид фінансової діяльності держави, особливості його правового регулювання.</p> <p>7.2. Види фінансового контролю в сучасних умовах.</p> <p>7.3. Методи, форми та заходи фінансового контролю.</p> <p>7.4. Повноваження органів спеціалізованого фінансового контролю:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бюджетного контролю; - податкового контролю; - банківського нагляду (контролю); - валютного контролю; - контролю в сфері загальнообов'язкового соціального страхування; - фінансового моніторингу; - страхового нагляду та інших видів спеціального державного контролю за діяльністю суб'єктів господарювання на ринку фінансових послуг. <p>7.5. Особливості та підстави проведення планових та позапланових перевірок (ревізій) в порядку здійснення окремих видів фінансового контролю.</p> <p>7.6. Відомчий та внутрішньогосподарський (внутрішній) фінансовий контроль.</p> <p>7.7. Правові основи взаємодії правоохоронних органів з органами, що здійснюють фінансовий контроль.</p> <p style="text-align: center;">Тема 8: Актуальні питання фінансово-правової відповідальності</p> <p>8.1. Поняття та елементи фінансового контролю.</p> <p>8.2. Порядок та процедура здійснення перевірок.</p> <p>8.3. Аудит як вид фінансового контролю в Україні.</p> <p>8.4. Фінансовий контроль органів законодавчої влади і органів державної виконавчої влади загальної компетенції.</p> <p>8.5. Правовий статус Державної Рахункової палати України.</p> <p>8.6. Фінансовий контроль органів державної виконавчої влади спеціальної компетенції.</p> <p>8.7. Контрольні функції Національного банку України.</p> <p>8.8. Фінансовий контроль спеціалізованих органів фінансового контролю.</p>
<p style="text-align: center;">Семінарські заняття</p>	<p style="text-align: center;">Семінарське заняття 1</p> <p style="text-align: center;">Тема 1: Актуальні питання теорії фінансового права</p> <p style="text-align: center;"><i>Питання для усного опитування та дискусії</i></p> <p>1.1. Методологічні проблеми вивчення фінансового права. Фінансове право й економічні науки. Фінансове право і наука про фінанси (фінансова наука).</p>

- 1.2. Проблеми сучасного визначення предмета та методу фінансового права.
- 1.3. Фінансове право України в системі національного права. Зв'язок фінансового права з іншими галузями права.
- 1.4. Публічна фінансова діяльність, її поняття і роль.
- 1.5. Значення механізму фінансів в реалізації завдань модернізації економіки.
- 1.6. Єдність фінансової системи України та її ланки. Приватні та публічні фінанси.
- 1.7. Фінансово-правова доктрина і джерела фінансового права.

Тема 2. Правовий режим та види публічних фондів коштів

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1. Поняття, ознаки та місце публічних фондів коштів у фінансовій системі України, їх види.
- 2.2. Фінансово-правовий статус фондів коштів бюджетних установ та інших публічних організацій.
- 2.3. Проблеми та межі фінансово-правового регулювання приватних фінансів (приватних, громадських фондів коштів).
- 2.4. Види доходів публічних фондів коштів, особливості їх правового регулювання.
- 2.5. Неподаткові доходи в системі державних доходів, проблеми повернення коштів, наданих під державне кредитування.
- 2.6. Діяльність органів Державної казначейської служби з обслуговування публічних фондів коштів.

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) усна відповідь – 3 бали.
- 2) завдання для самостійного виконання – 2 бали.

Семінарське заняття 2

Тема 3: Проблеми правового регулювання прямих та непрямих податків

Питання для усного опитування та дискусії

- 3.1. Загальна і спрощена системи оподаткування, їх зміст та співвідношення.
- 3.2. Єдиний податок.
- 3.3. Платники ПДВ. Основні елементи оподаткування ПДВ. Відшкодування ПДВ.
- 3.4. Поняття та основні елементи акцизних податків.
- 3.5. Поняття, види мита та основні елементи оподаткування ввізним та вивізним митом.
- 3.6. Поняття та види податків, що сплачуються фізичними особами.
- 3.7. Платники та види податків з фізичних осіб. Проблеми усунення подвійного оподаткування.
- 3.8. Податок на доходи з фізичних осіб (елементи податку).
- 3.9. Взаємозв'язок платника податку на доходи з фізичних осіб та податкового агента, їх права і обов'язки.

Тема 4: Проблеми бюджетного права та бюджетного процесу в Україні.

Питання для усного опитування та дискусії

- 4.1. Розподіл видатків між ланками бюджетної системи України.
- 4.2. Правове регулювання бюджетної класифікації та захищені статті

видатків бюджету.

4.3. Методи здійснення публічних видатків (фінансування, асигнування, кредитування, інвестування).

4.4. Статуси головного та нижчестоящого розпорядників бюджетних коштів.

4.5. Проблеми набуття та коло одержувачів бюджетних коштів.

4.6. Формування мережі розпорядників бюджетних коштів та Єдиний реєстр розпорядників та одержувачів бюджетних коштів.

4.7. Проблеми співвідношення постатейного (бюджетно-кошторисного) та програмно-цільового фінансування

Методи навчання та форми поточного контролю

1) усна відповідь – 3 бали.

2) завдання для самостійного виконання – 2 бали.

Семінарське заняття 3

Тема 5: Проблеми правової регламентації та державного регулювання в сфері надання банківських послуг

Питання для усного опитування та дискусії

5.1. Правове регулювання, поняття та види банківських операцій.

5.2. Правові основи та актуальні питання банківського кредитування.

5.3. Фінансово-правові аспекти інституту банківського рахунка.

5.4. Правовий режим банківської таємниці.

5.5. Особливості правового регулювання розрахункових відносин.

5.6. Правове регулювання грошового обігу.

5.7. Списання коштів з рахунків клієнтів банків.

5.8. Відповідальність за порушення банківського законодавства.

Тема 6. Державне регулювання валютних операцій. Проблеми правової регламентації та державного регулювання в сфері надання фінансових (парабанківських) послуг

Питання для усного опитування та дискусії

6.1. Поняття валюти та валютних цінностей.

6.2. Зміст валютного регулювання.

6.3. Валютний контроль.

6.4. Система фінансових санкцій за порушення валютного законодавства.

6.5. Адміністративна відповідальність за порушення валютного законодавства.

6.6. Кримінальна відповідальність за порушення валютного законодавства.

Тема 7: Проблеми правового регулювання фінансового контролю в Україні, його види

Питання для усного опитування та дискусії

7.1. Фінансовий контроль як вид фінансової діяльності держави, особливості його правового регулювання.

7.2. Види фінансового контролю в сучасних умовах.

7.3. Методи, форми та заходи фінансового контролю.

7.4. Повноваження органів спеціалізованого фінансового контролю:

- бюджетного контролю;

- податкового контролю;

- банківського нагляду (контролю);

	<ul style="list-style-type: none"> - валютного контролю; - контролю в сфері загальнообов'язкового соціального страхування; - фінансового моніторингу; - страхового нагляду та інших видів спеціального державного контролю за діяльністю суб'єктів господарювання на ринку фінансових послуг. <p>7.5. Особливості та підстави проведення планових та позапланових перевірок (ревізій) в порядку здійснення окремих видів фінансового контролю.</p> <p>7.6. Відомчий та внутрішньогосподарський (внутрішній) фінансовий контроль.</p> <p>7.7. Правові основи взаємодії правоохоронних органів з органами, що здійснюють фінансовий контроль.</p> <p style="text-align: center;">Тема 8: Актуальні питання фінансово-правової відповідальності <i>Питання для усного опитування та дискусії</i></p> <p>8.1. Поняття та елементи фінансового контролю.</p> <p>8.2. Порядок та процедура здійснення перевірок.</p> <p>8.3. Аудит як вид фінансового контролю в Україні.</p> <p>8.4. Фінансовий контроль органів законодавчої влади і органів державної виконавчої влади загальної компетенції.</p> <p>8.5. Правовий статус Державної Рахункової палати України.</p> <p>8.6. Фінансовий контроль органів державної виконавчої влади спеціальної компетенції.</p> <p>8.7. Контрольні функції Національного банку України.</p> <p>8.8. Фінансовий контроль спеціалізованих органів фінансового контролю.</p> <p style="text-align: center;">Методи навчання та форми поточного контролю</p> <p>1) усна відповідь – 3 бали.</p> <p>2) завдання для самостійного виконання – 2 бали.</p>
Самостійна робота аспірантів	<p>Тема 1. Актуальні питання теорії фінансового права</p> <p>Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:</p> <p>1.1. Методологічні проблеми вивчення фінансового права.</p> <p>1.1.1. Фінансове право й економічні науки.</p> <p>1.1.2. Фінансове право і наука про фінанси (фінансова наука).</p> <p>1.1.3. Проблеми сучасного визначення предмета та методу фінансового права.</p> <p>1.1.4. Фінансове право України в системі національного права.</p> <p>1.1.5. Зв'язок фінансового права з іншими галузями права</p> <p>1.2. Фінансова система України та її склад.</p> <p>1.2.1. Поняття фінансової системи України.</p> <p>1.2.2. Складові фінансової системи України.</p> <p>1.3. Поняття, природа, зміст та методи фінансової діяльності української держави.</p> <p>1.3.1. Поняття фінансової діяльності української держави.</p> <p>1.3.2. Природа фінансової діяльності української держави.</p> <p>1.3.3. Зміст фінансової діяльності української держави.</p> <p>1.3.4. Методи фінансової діяльності української держави.</p> <p>1.4. Система і правове положення державних органів, які здійснюють фінансову діяльність.</p> <p>1.4.1. Система державних органів, які здійснюють фінансову</p>

діяльність.

1.4.2. Правове положення державних органів, які здійснюють фінансову діяльність.

1.5. Фінансова діяльність органів державної законодавчої і виконавчої влади.

1.5.1. Фінансова діяльність органів державної законодавчої влади.

1.5.2. Фінансова діяльність органів виконавчої влади загальної компетенції.

1.5.3. Фінансова діяльність органів виконавчої влади спеціальної компетенції.

1.6. Фінансова діяльність органів місцевого самоврядування.

1.7. Правові форми фінансової діяльності. Поняття, види і значення фінансово-правових актів.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення фінансової діяльності держави.
2. Чим відрізняються публічні (державні) фінанси від приватних?
3. У чому є спорідненість і відмінність між категоріями “фінанси” і “гроші”?
4. Дайте визначення понять централізованих та децентралізованих фінансів.
5. Назвіть ознаки фінансів як економічної категорії.
6. Яка необхідна умова виникнення фінансів?
7. Що є економічною основою функціонування фінансів?
8. Назвіть методи мобілізації грошових коштів держави.
9. Що таке фінансова політика?

Тема 2. Правовий режим і види публічних фондів коштів

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

2.1. Фінансова система, її склад.

2.1.1. Єдність фінансової системи України.

2.1.2. Місце публічних фондів коштів у фінансовій системі України.

2.1.3. Співвідношення понять «казна», «публічний фонд коштів», «бюджет».

2.2. Сучасне поняття та ознаки публічного фонду коштів.

2.3. Правовий режим позабюджетних фондів коштів, їх види.

2.3.1. Проблеми визначення поняття громадського (суспільного) фонду коштів і критерії їх віднесення до публічних фондів коштів.

2.3.2. Сучасне правове регулювання правових режимів фондів коштів публічних організацій.

2.4. Фінансово-правовий статус юридичних осіб публічного права

2.5. Проблеми правового режиму фондів коштів і джерела формування фінансових ресурсів публічних організацій.

2.6. Проблеми та межі фінансово-правового регулювання приватних фінансів (приватних, громадських фондів коштів).

2.7. Правовий режим, методи та форми мобілізації і витрачання фінансових ресурсів публічних фондів коштів.

2.7.1. Поняття і склад публічних доходів, динаміка їх змін.

2.7.2. Правова система державних і муніципальних доходів.

2.7.3. Методи та форми мобілізації фінансових ресурсів до публічних фондів коштів.

Питання для самоконтролю

1. Що розуміють під єдністю фінансової системи?
2. Чому суспільні відносини з приводу фінансів територіальних громад є предметом фінансового права?
3. Яке місце публічних фондів коштів у фінансовій системі України?
4. Які ознаки публічних фондів коштів?
5. Які критерії їх віднесення до публічних фондів коштів?
6. В чому правових режимів фондів коштів публічних організацій?
7. Розкрийте співвідношення понять «казна», «публічний фонд коштів», «бюджет».
8. Що є предметом науки фінансового права?
9. Які особливості джерел формування фінансових ресурсів публічних організацій?
10. Які основні проблеми правового режиму фондів коштів?
11. Які межі фінансово-правового регулювання приватних фінансів?
12. Які методи та форми мобілізації і витрачання фінансових ресурсів публічних фондів коштів?
13. Який склад публічних доходів та динаміка їх змін?
14. Що слід розуміти під формами витрачання фінансових ресурсів публічних фондів коштів?

Тема 3: Проблеми правового регулювання податкової системи та статусу суб'єктів податкових правовідносин

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 3.1. Поняття, види, ознаки податку. Розмежування податку і збору.
  - 3.1.1. Поняття обов'язкового платежу.
  - 3.1.2. Види податку.
  - 3.1.3. Ознаки податку.
  - 3.1.4. Розмежування податку і збору.
  - 3.1.5. Функції податків.
- 3.2. Принципи оподаткування та функції податків.
  - 3.2.1. Поняття податкової системи.
  - 3.2.2. Загальні принципи оподаткування.
  - 3.2.3. Спеціальні принципи оподаткування.
- 3.3. Податкове право: поняття, зміст та особливості.
- 3.4. Податкові правовідносини: поняття, зміст та особливості.
- 3.5. Елементи правового механізму.
  - 3.5.1. Обов'язкові елементи податкового механізму.
  - 3.5.2. Додаткові елементи податкового механізму.
- 3.5. Загальнодержавні податки і збори.
- 3.6. Місцеві податки і збори.
- 3.7. Податки з юридичних осіб.
- 3.8. Податки з населення.
- 3.9. Податки, що сплачують і юридичні і фізичні особи (змішані податки).

Питання для самоконтролю

1. Що таке податкове право за предметом правового регулювання?
2. Хто є суб'єктом податкового права та податкових правовідносин?
3. Розкрийте зміст поняття «податкова система».

4. Яка структура податкових органів в Україні?
5. Охарактеризуйте поняття та рівні податкового тиску.
6. Що таке податок як правова категорія?
7. Розмежуйте поняття податок, збір, платіж, відрахування?
8. В чому недоліки та переваги непрямих податків?
9. Охарактеризуйте функції податку.
10. Назвіть ознаки податку.
11. За якими ознаками класифікуються податки?
12. Що таке елементи механізму оподаткування? Охарактеризуйте їх.
13. Які існують типи податкових систем?
14. Що таке податок на додану вартість?
15. У чому полягає сутність акцизного збору?
16. Що є об'єктом оподаткування при утриманні податку на прибуток підприємств?
17. Як оподатковуються доходи фізичних осіб?
18. Що таке державне мито?
19. Які податки та збори належать до місцевих?
20. Які є способи ухиляння від сплати податків?
21. Які є види відповідальності за порушення податкового законодавства?

Тема 4: Проблеми бюджетного права та бюджетного процесу в Україні

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 4.1. Предмет та метод бюджетного права.
  - 4.1.1. Поняття бюджетного права.
  - 4.1.2. Особливі риси бюджетного права.
  - 4.1.3. Відносини, що складають предмет бюджетного права.
  - 4.1.4. Суміжні правові відносини.
  - 4.1.5. Загальні методи бюджетного права.
  - 4.1.6. Спеціальні методи фінансового права.
- 4.1. Поняття бюджетного процесу.
  - 4.1.1. Частини бюджетного процесу.
  - 4.1.2. Завдання бюджетного права.
  - 4.1.3. Принципи бюджетного права.
- 4.2. Учасники бюджетного процесу.
  - 4.2.1. Головні розпорядники бюджетних коштів.
  - 4.2.2. Розпорядники бюджетних коштів нижчого рівня.
- 4.3. Стадії бюджетного процесу та їх характеристика.
  - 4.3.1. Складання проектів бюджетів.
  - 4.3.2. Розгляд та прийняття Закону про Державний бюджет України, рішень про місцеві бюджети.
  - 4.3.3. Виконання бюджету, у тому числі у разі необхідності внесення змін до Закону про Державний бюджет України, рішення про місцеві бюджети.
  - 4.3.4. Підготовка та розгляд звіту про виконання бюджету і прийняття рішень щодо нього.
- 4.4. Бюджетне планування.
  - 4.4.1. Поняття бюджетного планування.
  - 4.4.2. Завдання бюджетного планування.

4.4.3. Форми бюджетного планування.

4.5. Виконання бюджету.

4.5.1. Учасники виконання бюджетів.

4.5.2. Касове виконанням бюджету.

Питання для самоконтролю

1. Що розуміється під предметом бюджетного права?
2. Які особливості бюджетних правовідносин?
3. Які фактори визначають бюджетну систему держави?
4. Що детермінує напрямки видатків державного бюджету?
5. Назвіть елементи бюджетної системи України та охарактеризуйте їх зміст.
6. Які принципи покладені в основу розподілу доходів та видатків бюджетів в Україні?
7. В чому роль та значення бюджетного регулювання?
8. Охарактеризуйте зміст інституту бюджетних повноважень. Що таке бюджетний процес? Чим відрізняється бюджетний процес від цивільного та кримінального?
9. Що таке бюджетний цикл?
10. На яких матеріалах та документах базується проект державного та місцевих бюджетів?
11. Що таке бюджетна резолюція, її основний зміст, процедура прийняття?
12. Зміст актів про бюджет.
13. Яку роль відіграє державне казначейство у виконанні бюджету?
14. Порядок складання проекту бюджету в Україні.
15. Поняття та зміст бюджетного процесу.
16. Особливості розгляду проекту закону про Державний бюджет України.
17. Співвідношення банківської та казначейської форм виконання бюджету.
18. Виконання Державного бюджету по доходах та видатках.
19. Порядок скорочення видатків загального фонду Державного бюджету України.
20. Особливості фінансового контролю на стадіях бюджетного процесу.

Тема 5. Проблеми правової регламентації та державного регулювання в сфері надання банківських послуг

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

5.1. Банківська система України: поняття, рівні.

5.1.1. Поняття банківської системи.

5.1.2. Рівні банківської системи.

5.1.3. Основні завдання банківської системи.

5.1.4. Специфічні функції банківської системи.

5.2. Функції і напрямки діяльності банків.

5.2.1. Поняття банківських правовідносин.

5.2.2. Характерні риси банківських правовідносин.

5.2.3. Елементи банківських правовідносин.

5.3. Об'єкти кредитування.

5.4. Суб'єкти кредитних правовідносин.

- 5.5. Роль Національного банку України в банківській системі країни.
- 5.6. Правові засади контролю Національного банку України за діяльністю комерційних банків.
- 5.7. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб.
- 5.1. Поняття кредитної системи України.
- 5.1.1. Елементи кредитної системи України.
- 5.1.2. Джерела формування банківських кредитних ресурсів.
- 5.1.3. Принципи кредитування.
- 5.2. Поняття та класифікація банківських кредитів.
- 5.3. Поняття кредитних правовідносин та їх зміст.
- 5.3.1. Суб'єкт кредитних правовідносин.
- 5.3.2. Об'єкт кредитних правовідносин.
- 5.3.3. Зміст кредитних правовідносин.
- 5.4. Правова характеристика кредитного договору.
- 5.5. Поняття, види банківських кредитів.

Питання для самоконтролю

1. Яку роль виконує банківська система в умовах ринкової економіки?
2. Дайте характеристику банківської системи України.
3. В чому полягає особливий правовий статус Національного банку України?
4. Охарактеризуйте принципи діяльності комерційних банків України.
5. В чому полягають контрольні повноваження Національного банку України щодо комерційних банків?
6. За якими ознаками можна Національний банк України віднести до “банку банків”?
7. Проаналізуйте права Національного банку України по ліцензуванню комерційних банків.
8. Що слід розуміти під банківським кредитом?
9. Чим банківський кредит відрізняється від державного кредиту?
10. Дайте характеристику принципів банківського кредитування.
11. Які з принципів банківського кредитування обумовлені перехідним характером економіки України?
12. Чому на сучасному етапі банки віддають перевагу короткостроковому кредитуванню?
13. Який взаємозв'язок між обліковою ставкою Національного банку України і відсотковою ставкою по кредитах, що надаються комерційними банками?
14. Назвіть основні нормативно-правові акти, що регулюють правовідносини, пов'язані з поверненням банківських кредитів.

Тема 6: Державне регулювання валютних операцій. Проблеми правової регламентації та державного регулювання в сфері надання фінансових (парабанківських) послуг

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 6.1. Поняття валюти та валютних цінностей.
- 6.1.1. Поняття національної валюти.
- 6.1.2. Поняття іноземної валюти.
- 6.1.3. Поняття валютних цінностей.

- 6.1.4. Державний валютний фонд України.
- 6.1.5. Місцеві валютні фонди.
- 6.1.6. Валютні фонди підприємств.
- 6.2. Зміст валютного регулювання.
- 6.2.1. Рівні валютного регулювання.
- 6.2.2. Міжнародне валютне регулювання.
- 6.2.3. Внутрішньодержавне валютне регулювання.
- 6.2.4. Система валютного регулювання в Україні.
- 6.2.5. Система валютних операцій.
- 6.3. Валютний контроль.
- 6.4. Система фінансових санкцій за порушення валютного законодавства.
- 6.5. Адміністративна відповідальність за порушення валютного законодавства.
- 6.6. Кримінальна відповідальність за порушення валютного законодавства.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняттям "валюта України", "іноземна валюта", "валютні цінності".
2. У чому полягає особливий статус валюти України?
3. Що таке конвертованість валюти та які її види ви знаєте?
4. Наведіть приклади вільноконвертованих та неконвертованих валют.
5. За рахунок яких коштів формуються Державний валютний фонд та місцеві валютні фонди?
7. Що слід розуміти під валютним регулюванням?
8. Назвіть види валютного регулювання.
9. Визначте систему валютного регулювання,
10. Наведіть приклади валютних операцій.
11. Назвіть учасників валютних операцій.
12. Які валютні операції потребують генеральної ліцензії а які – індивідуальної?
13. Проаналізуйте порядок встановлення офіційного курсу гривні до іноземних валют та банківських металів.
14. Які вимоги та обмеження встановлені щодо ввезення, переказування і пересилання з-за кордону, а також вивезення, переказування і пересилання за кордон резидентами і нерезидентами валюти України?
15. Назвіть особливості торгівлі іноземною валютою на території України резидентами і нерезидентами юридичними та фізичними особами.
16. Визначте структуру валютного ринку
17. Проаналізуйте порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті.
18. Яким є порядок зарахування виручки резидентів у іноземній валюті на валютні рахунки в уповноважених банках?

Тема 7: Проблеми правового регулювання фінансового контролю (нагляду) в Україні, його види

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 7.1. Поняття та елементи фінансового контролю.
- 7.1.1. Основні завдання фінансового контролю.
- 7.1.2. Основні вимоги, яким повинен відповідати фінансовий контроль.
- 7.1.3. Суб'єкт фінансового контролю.
- 7.1.4. Об'єкт фінансового контролю.
- 7.1.5. Предмет фінансового контролю.
- 7.1.6. Цілі фінансового контролю.
- 7.1.7. Методи здійснення контролю.
- 7.2. Порядок та процедура здійснення перевірок.
- 7.3. Аудит як вид фінансового контролю в Україні.
- 7.4. Фінансовий контроль органів законодавчої влади.
- 7.5. Правовий статус Державної Рахункової палати України.
- 7.6. Фінансовий контроль органів державної виконавчої влади загальної компетенції.
- 7.7. Фінансовий контроль органів державної виконавчої влади спеціальної компетенції.
- 7.8. Контрольні функції Національного банку України.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте поняття та зміст фінансового контролю.
2. Сформулюйте завдання фінансового контролю.
3. Які фактори актуалізують проблему фінансового контролю на сучасному етапі розвитку України?
4. Назвіть об'єкт фінансового контролю.
5. Визначте завдання фінансового контролю.
6. В чому особливості правового регулювання фінансового контролю?
7. Які види фінансового контролю ви знаєте?
8. Назвіть методи фінансового контролю та розкрийте їх зміст.
9. Які органи здійснюють фінансовий контроль в Україні?
10. Назвіть систему органів, що здійснюють фінансовий контроль.
11. Розкрийте повноваження органів фінансового контролю.
12. Дайте визначення аудиторського контролю.
13. Охарактеризуйте зміст аудиторської перевірки.

Тема 8. Актуальні питання фінансово-правової відповідальності

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 8.1. Поняття, ознаки та функції юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права.
- 8.1.1. Поняття юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права.
- 8.1.2. Ознаки юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права.
- 8.1.3. Функції юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права.
- 8.2. Принципи юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права.
- 8.3. Класифікація юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права.
- 8.3.1. За фактором часу проведення.
- 8.3.2. За формами проведення.
- 8.3.3. За суб'єктним складом.
- 8.4. Підстави притягнення до юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права.

- 8.5. Поняття та ознаки фінансового правопорушення.
8.6. Склад фінансового правопорушення:
8.6.1. об'єкт фінансового правопорушення;
8.6.2. об'єктивна сторона фінансового правопорушення;
8.6.3. суб'єкт фінансового правопорушення;
8.6.4. суб'єктивна сторона фінансового правопорушення.
8.7. Заходи фінансового примусу, що застосовуються в фінансовому праві.

Питання для самоконтролю

1. Якими ознаками характеризується поведінка суб'єктів фінансового права?
2. Які види правової поведінки суб'єктів фінансового права ви знаєте?
3. Яка поведінка суб'єктів фінансового права є правомірною, а яка протиправною?
4. У яких аспектах розглядають юридичну відповідальність?
5. Визначте поняття: «позитивна юридична» та «негативна юридична відповідальність».
6. Назвіть загальні ознаки юридичної відповідальності.
7. Визначте специфічні ознаки юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права.
8. Як можна визначити юридичну відповідальність суб'єктів фінансового права?
9. Які виділяють принципи юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права?
10. Визначте мету юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права?
11. Назвіть функції юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права.
12. Яке призначення правоохоронної та виховної функцій юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права?
13. Визначте систему видів юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права.
14. Порівняйте поняття «підстави притягнення до юридичної відповідальності» та «підстави настання юридичної відповідальності».
15. Дайте визначення правопорушення, яке скоюють суб'єктів фінансового права.
16. Якими ознаками характеризується правопорушення, яке скоюють суб'єктів фінансового права?
17. Що розуміють під складом правопорушення, яке скоюють суб'єктів фінансового права?
18. Визначте об'єкт правопорушення, яке скоюють суб'єктів фінансового права.
19. Дайте визначення об'єктивної сторони правопорушення, яке скоюють суб'єктів фінансового права.
20. Хто виступає суб'єктом правопорушення?
21. Назвіть ознаки суб'єктивної сторони правопорушення, яке скоюють суб'єкти фінансового права.
22. Які заходи державного примусу застосовуються за правопорушення у сфері фінансової діяльності?
23. Які види санкцій можуть застосовуватися у разі притягнення до відповідальності суб'єктів фінансового права?

	<p>24.Визначте, які санкції за порушення бюджетного законодавства можуть застосовуватися у разі притягнення до відповідальності суб'єктів фінансового права.</p> <p>25.Що таке пеня, штрафна санкція (штраф)?</p> <p>26.У яких випадках суб'єкти фінансового права притягаються до цивільно-правової та кримінальної відповідальності?</p>
--	--

Політика та контроль

Політика щодо дедлайнів та здобуття балів за пропущені заняття	<p>Перескладання лекцій та семінарських занять відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р. № 523/25 (https://surl.li/liuxqd) (у новій редакції).</p> <p>Перескладання лекції: виконання завдання за темою пропущеної лекції.</p> <p>Перескладання семінарських занять: усне опитування по питаннях семінару.</p>
Підсумковий контроль	<p style="text-align: center;">Питання для підсумкового контролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет та метод фінансового права. 2. Наука фінансового права: поняття та зміст. 3. Система фінансового права України. 4. Фінансово-правова відповідальність за порушення податкового законодавства. 5. Поняття та зміст фінансового контролю. 6. Види фінансового контролю. 7. Методи фінансового контролю. 8. Правова природа фінансових санкцій. 9. Поняття, структура та особливості фінансово-правових норм. 10. Класифікація фінансово-правових норм. 11. Фінансово-правові відносини: поняття, особливості, класифікація. 12. Структура фінансово-правових відносин. 13. Стадії бюджетного процесу. 14. Непрямі податки: поняття, види, переваги. 15. Джерела фінансового права України. 16. Проблеми систематизації фінансового законодавства. 17. Податок на доходи фізичних осіб. 18. Податкова система України: поняття, зміст, правові основи та принципи. 19. Поняття та ознаки податку. 20. Класифікація податків. 21. Фінансова система України. 22. Поняття та функції фінансів. 23. Фінансова діяльність держави: поняття, зміст, правові основи. 24. Фінансово-правова відповідальність банків за порушення банківського законодавства. 25. Податок на додану вартість. 26. Контрольно-наглядові функції НБУ. 27. Елементи механізму оподаткування. 28. Напрямки удосконалення податкової системи України. 29. Податкові правовідносини: поняття, зміст, особливості.

30. Аудит, як вид недержавного фінансового контролю.
31. Державний нагляд за страховою діяльністю.
32. Податкові пільги.
33. Система державних органів, які здійснюють фінансову діяльність.
34. Фінансова діяльність органів законодавчої влади.
35. Фінансовий контроль органів державної податкової служби.
36. Взаємозв'язок фінансового права з іншими галузями права.
37. Рахункова палата ВРУ в системі фінансового контролю.
38. Характеристика галузей та основних видів страхування.
39. Правове регулювання місцевих податків та зборів.
40. Ревізія та перевірка як методи фінансового контролю.
41. Структура доходів державного бюджету України.
42. Поняття та система державних видатків.
43. Бюджетна система України.
44. Міжбюджетні відносини.
45. Страхування: поняття, види, правові основи.
46. Форми державного внутрішнього кредиту.
47. Фінансовий контроль державних органів.
48. Кошторисно-бюджетне фінансування.
49. Систематизація податкового законодавства України.
50. Правові форми безготівкових розрахунків.
51. Бюджетна класифікація: поняття, зміст, призначення.
52. Акцизний податок: порядок обчислення та сплати.
53. Поняття банків та банківської системи.
54. Операції та функції комерційних банків.
55. Організація страхування в Україні.
56. Договір страхування: поняття та умови.
57. Порівняльна характеристика державного та банківського кредиту.
58. Фінансово-правові акти, їх характеристика.
59. Відповідальність за порушення податкового законодавства.
60. Види рахунків, що відкриваються в банківських установах.
61. Правові принципи банківської діяльності.
62. Правовий статус та функції НБУ.
63. Відповідальність за порушення валютного законодавства.
64. Принципи банківського кредитування.
65. Порядок відкриття рахунків в банківських установах.
66. Порядок складання та затвердження кошторисів.
67. Дефіцит державного бюджету та шляхи його подолання.
68. Валютний контроль.
69. Кредитний договір: поняття, сутність, зміст та значення.
70. Комерційні банки: їх види та класифікація.
71. Поняття та принципи бюджетного фінансування.
72. Добровільне та обов'язкове страхування.
73. Державний борг України: його види, обслуговування державного боргу.
74. Структура місцевих доходів.
75. Поняття державних та місцевих цільових фондів коштів, їх класифікація.
76. Джерела державних доходів.
77. Принципи та стадії бюджетного процесу.
78. Класифікація ревізій. Акти ревізії.
79. Державний бюджет, як економічна, політична та правова категорія.

	<p>80. Міжбюджетні трансферти. 81. Митні платежі. Державне мито. Мито. 82. Види та форми банківського кредиту. 83. Поняття валюти та валютних цінностей. 84. Методи мобілізації, розподілу та використання централізованих фондів коштів. 85. Бюджетна євроінтеграція України. 86. Фінансове забезпечення післявоєнної відбудови України.</p>
<p>Критерії оцінювання</p>	<p>1. Положення про організацію освітнього процесу у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р. № 523/25 (https://surl.li/liuxqd) (у новій редакції). 2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права наказом від 19.02.2019 р. №74/19 (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf)</p> <p>Нарахування балів аспірантам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:</p> <div style="text-align: center;"> <pre> graph TD A[Вивчення навчальної дисципліни] --> B[100 балів] B --> C[Очна (денна, вечірня) форма здобуття освіти] B --> D[Заочна форма здобуття освіти] C --> E[10 балів – за результатами навчання під час лекцій] C --> F[30 балів – за результатами навчання під час семінарських (практичних, лабораторних) занять] D --> G[5 балів – за результатами навчання під час лекцій] D --> H[25 балів – за результатами навчання під час семінарських (практичних, лабораторних) занять] E --> I[20 балів – за результатами самостійної роботи] F --> J[30 балів – за результатами самостійної роботи] G --> K[30 балів – за результатами самостійної роботи] H --> L[30 балів – за результатами самостійної роботи] I --> M[40 балів – за результатами складання семестрового контролю] J --> M K --> M L --> M </pre> </div> <p>Обсяг балів, здобутих здобувачем вищої освіти під час лекцій з навчальної дисципліни, визначається у пропорційному співвідношенні до кількості відвіданих лекцій. Загальна кількість балів визначається за формулою:</p> $\sum_{л} = \Phi_{л} / \Pi_{л} \times \text{Мах}, \text{ де:}$ <p>$\sum_{л}$ – загальна кількість балів; $\Phi_{л}$ – кількість фактично відвіданих лекцій;</p>

P_d – планова кількість лекцій, визначена робочою програмою;
 $M_{\max}$ – максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за роботу на лекціях.

Кількість балів, здобутих здобувачем вищої освіти під час **семінарських** (практичних, лабораторних) занять з навчальної дисципліни, визначається за формулою:

$$\sum c = (B_1 + B_2 + \dots + B_n) / n \times K, \text{ де:}$$

$\sum c$ – загальна кількість балів;

B – кількість балів, отриманих на одному занятті;

n – кількість семінарських (практичних, лабораторних) занять, визначених робочою програмою;

K – коефіцієнт, який, як правило, дорівнює 7 (для денної форми здобуття освіти) або 6 (для заочної форми здобуття освіти).

Коефіцієнт K може бути іншим з урахуванням специфіки навчальної дисципліни.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття здобувачеві вищої освіти до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань аспірантів наведені у п. 4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

Обсяг балів за самостійну роботу розподіляється пропорційно за виконання 8 письмових робіт (1 письмова робота по кожній темі). Залежно від їх обсягу та складності, аспірант може одержати не більше 4 балів. Загалом за виконання самостійної роботи аспірант заочної форми навчання може одержати максимально 30 балів.

Перерозподіл балів, в межах максимально можливої кількості їх одержання за виконану самостійну роботу, наведено в табл. 1.

Таблиця 1. Розподіл балів для самостійної роботи

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер теми								Усього балів
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
1.	Максимальна кількість балів за одну письмову роботу з відповідної теми	3	3	4	4	4	4	4	4	30
	Усього балів									30

Підсумовування балів за результатами вивчення навчальної дисципліни здійснюється як правило, на підставі результатів поточного контролю;

Семестрова оцінка із залікової навчальної дисципліни (за умови, що здобувачем за поточний контроль накопичено 36 і більше балів) обчислюється за формулою:

$$\sum c = B_{pk} * 100 / 60, \text{ де:}$$

$\sum c$ – загальна кількість балів;

B_{pk} – кількість балів, отриманих за поточний контроль.

Здобувач освіти, який бажає отримати підсумковий бал вищий за розрахунковий (відповідно до зазначеної формули) із залікової навчальної дисципліни, має право скласти семестровий залік. У такому разі семестрова оцінка із залікової навчальної дисципліни обчислюється шляхом додавання накопичених здобувачем освіти балів з поточного та

	<p>семестрового контролю.</p> <p>У разі отримання здобувачем вищої освіти на заліку підсумкової оцінки, що є нижчою ніж розрахункова, йому виставляється розрахункова оцінка.</p>
Можливість визнання результатів неформальної освіти	<p>Здобувачу вищої освіти визнаються результати неформальної освіти за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною, у порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (https://surl.li/fxneax) (за умови наявності сертифікату). Кількість зарахованих балів залежить від тематики онлайн курсу.</p> <p>Здобувачу вищої освіти можуть визнаватись результати участі у: конкурсі, науково-практичній конференції, тренінгу, турнірі, брейн-рингу тощо. Оцінювання результатів неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до обсягу та складності виконаних завдань, а кількість балів визначається викладачем навчальної дисципліни.</p>
Політика академічної доброчесності	<p>Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету http://univer.km.ua/page.php?pid=188</p>
Політика врегулювання конфліктів	<p>Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (http://univer.km.ua/doc/Etichniy_kodeks.pdf)</p>
Зворотній зв'язок	<p>1. Під час аудиторних занять, консультацій. 2. За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань аспірантів, що проводяться в університеті.</p>

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

РОЗРОБНИК	професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, доктор юридичних наук, професор Олександр БРИГІНЕЦЬ
ГАРАНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	професор кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, доктор економічних наук, професор Віктор СИНЧАК
СХВАЛЕНО	рішення кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права 27 жовтня 2025 року, протокол № 3